

25. února 2023 – Komora soudních tlumočnicků a soudních překladatelů ČR

Seminář k dani z příjmů fyzických osob – zdaňování příjmů tlumočnicků a překladatelů

Přehled hlavních zásad při sestavování daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2022 (daň z příjmů, sociální a zdravotní pojištění), paušální daň, změny v dani z příjmů od roku 2023, portál Finanční správy Moje daně, ePortál ČSSZ, nové parametry sociálního a zdravotního pojištění

Povinnost fyzické osoby podat daňové přiznání k dani z příjmů – roční příjmy přesáhly 15.000 Kč (od roku 2023 částku 50.000 Kč) s výjimkou

- příjmů osvobozených a
- příjmů zdaněných srážkovou daní.

Není však povinen podat daňové přiznání poplatník, který má příjmy ze závislé činnosti pouze od jednoho zaměstnavatele anebo postupně od více zaměstnavatelů (a nemá ostatní zdanitelné příjmy vyšší než 6.000 Kč, např. příjmy z nájemného, **od roku 2023 částku 20.000 Kč**). **Při souběhu závislé činnosti zdaňované zálohovou daní je povinnost podat daňové přiznání.**

Do daňového přiznání se neuvádějí

- příjmy osvobozené od daně (např. prodej nemovité věci při splnění časového testu, darování nemovité věci, dědictví) a
- zdaněné srážkovou daní (např. podíly na zisku, úrokové výnosy).

Je nutné dodržet povinné přílohy k daňovému přiznání dle tiskopisu daňového přiznání.

Lze doporučit poplatníkům využití portálu Finanční správy Moje daně k podání daňového přiznání.

Způsob podání – elektronicky, poštou, osobně, zákonná tolerance 5 pracovních dnů na podání daňového přiznání, úrok z prodlení vzniká od 4. dne následujícího po původním dni splatnosti daně (do 1.000 Kč se však sankce nevyměruje).

Základní termín pro podání daňového přiznání jsou 3 měsíce pro všechny jednotně – papírové i elektronické podání, může podat i daňový poradce do 3 měsíců, tedy do 1.4. Pokud poplatník nepodá v této tří měsíční lhůtě, musí podat elektronicky do 4 měsíců, tedy do 2.5. (prodloužení o jeden měsíc pro

elektronické podání). Další termín je do 6 měsíců, tedy do 1.7., který platí pro poplatníky, kteří zmocní daňového poradce a současně není podáno do 3 měsíců (tedy 2 podmínky jsou splněny), dále společnosti auditované. Plnou moc k podání daňové přiznání postačí přiložit k daňovému přiznáním, není nutné ji podávat v dřívější lhůtě.

Povinně elektronicky podávají **všechna přiznání ti poplatníci**, kteří mají **zřízenou datovou schránku ze zákona**, nikoliv jako doposud i dobrovolně zřízenou.

Nedílnou součástí daňového přiznání jsou všechny požadované přílohy.

Pozor na formáty: finanční správa neakceptuje podání datovou schránkou ve formátu.pdf, považuje to za neúčinné podání. Platný je pouze formát **.xml**. Pokuta za nedodržení této povinnosti je ze zákona 1.000 Kč.

Pokuta za opožděné daňové přiznání se nepředepíše, dosáhne-li její výše částku menší než 1.000 Kč – sankce za pozdě podané daňové přiznání (sankce se tak nepředepíše subjektu s daňovou povinností do 20.000 Kč, neboť nejvyšší sazba sankce činí 5% daňové povinnosti). Pokuta se počítá v případě, že je zpoždění v podání daňového přiznání **delší než 5 pracovních dní**.

Sankční úroky za opožděnou platbu se nepředepíší, nepřesáhne-li v úhrnu u jednoho druhu daně u jednoho správce daně za jeden kalendářní rok částku 1.000 Kč. Úrok z prodlení **vzniká až od 4. kalendářního dne**.

Možnost daňové kontroly ze strany daňové správy – § 148 DŘ. Daň nelze stanovit po uplynutí lhůty pro stanovení daně, která činí 3 roky. Lhůta pro stanovení daně počne běžet dnem, v němž uplynula lhůta pro podání řádného daňového tvrzení.

Příklad: Po uplynutí 1.4.2023 již nelze kontrolovat rok 2019 (1.4.2020 + 3 roky).

Základem daně pro výpočet daně z příjmů fyzických osob je součet dílčích základů daně podle jednotlivých druhů příjmů:

- základ daně = dílčí ZD § 6 + dílčí ZD § 7 (včetně případné úpravy dle § 23 odst. 8 – přechod mezi různými režimy uplatnění výdajů) + dílčí ZD § 8 + dílčí ZD § 9 + dílčí ZD § 10
- základ daně lze snížit o ztrátu (s výjimkou dílčího ZD § 6)
- od sestaveného základu daně se odečítají nezdanitelné částky (zejména dary, úroky z úvěrů na bydlení, penzijní a životní pojištění)
- vypočtená daň se sníží o nárokované slevy na dani
- započtou se zaplacené zálohy na daň včetně záloh v rámci § 6 (zaměstnanci)

Dílčí základ daně podle § 7 je vyměřovacím základem pro sociální a zdravotní pojištění.

Příjmy ze samostatné činnosti dle § 7 zákona o daních z příjmů

Paušální výdaje – obvyklý způsob uplatňování výdajů OSVČ

Výdajové paušály jsou zastropovány podle druhů paušálních výdajů na limit příjmů 2 mil. Kč takto:

80 %	1.600 tis. Kč (zemědělská výroba)
60 %	1.200 tis. Kč (živnostenské podnikání)
40 %	800 tis. Kč (jiné příjmy včetně příjmů soudních tlumočnicků a překladatelů, dále autorskoprávní příjmy; nikoliv však autorskoprávní příjmy zdaněné srážkovou daní do limitu 10.000 Kč měsíčně)
30 %	600 tis. Kč (nájem obchodního majetku)

Způsob uplatnění paušálních výdajů nelze zpětně změnit v dodatečném daňovém priznání (na prokázané výdaje). Nicméně z prokázaných výdajů na paušální to je možné změnit v dodatečném daňovém priznání.

Výhody uplatnění paušálních výdajů – jednoduchá evidence příjmů, minimální pravděpodobnost daňové kontroly.

Vedle výdajových paušálů lze uplatnit druhou metodu uplatňování výdajů – **prokázané výdaje**, pokud je to pro poplatníka výhodnější. V rámci jednoho druhu příjmů (všechny příjmy ze samostatné činnosti) je nutné však dodržet stejný způsob uplatňování výdajů. Nelze tak uplatnit prokázané výdaje u živnostenského podnikání a paušální výdaje u autorskoprávních příjmů poplatníka.

Lze však uplatnit paušální výdaje u příjmů ze samostatné činnosti podle § 7 a prokázané výdaje u příjmů z pronájmu podle § 9.

Přechod z paušálních výdajů na skutečné – nutnost dodanit neuhrazené pohledávky k 31.12. Úprava základu daně se provede v daňovém priznání toho roku, kdy ještě naposledy poplatník uplatňoval paušální výdaje. Další možností je upravit základ daně až v dodatečném daňovém priznání podaném následně. Žádné sankce ze strany daňové správy poplatníkovi za podané dodatečné daňové priznání nehrozí. Při přechodu z paušálních výdajů na prokázané nelze podle § 25 odst. 1 písm. zd) zákona o daních z příjmů v následujícím roce uplatňování prokázaných výdajů daňově uplatnit výdaje spojené s úhradou dluhu, vzniklého ve zdaňovacím období, ve kterém poplatník uplatňoval paušální výdaje.

Přechod ze skutečných výdajů na paušální – dodanění pohledávek, snížení základu daně o závazky, nutnost případně podat dodatečné daňové priznání.

Příjmy tlumočnicků a překladatelů – příjmy podle § 7 odst. 1 písm. c) zákona o daních z příjmů jako příjmy z jiného podnikání, ke kterému je potřeba

podnikatelské oprávnění, výkon profese upravuje samostatný zákon (40 % paušální výdaje), dále to mohou být pro překladatele a tlumočníky i příjmy ze živnostenského podnikání podle § 7 odst. 1 písm. b) zákona o daních z příjmů (60 %) a také autorskoprávní příjmy podle § 7 odst. 2 písm. a) zákona o daních z příjmů (40 %) – **rozhodující je charakter vlastních příjmů, na základě jaké činnosti či podnikatelského oprávnění příjmy vznikají.**

Lze kombinovat dva paušály v rámci příjmů ze samostatné činnosti, pokud jsou **rozděleny příjmy vykonávané na základě zákona (soudní tlumočení a překlady je jeden limit paušálních výdajů 800.000 Kč) společně s případnými autorskoprávními příjmy a dále příjmy vykonávané na základě živnostenského listu (druhý limit paušálních výdajů 1.200.000 Kč).** Toto rozdělení pro účely daně z příjmů v evidenci tlumočnicka je zásadní.

Poplatník s příjmy Vašeho charakteru tak má dva paušály resp. 2 x 2 mil. Kč limit paušálních výdajů. Nejedná se tak o limit na § 7, ale limit dle Vašich činností.

Paušální daň (třetí možnost zdanění v rámci § 7 – samostatná činnost) změny od roku 2023. Je nutné si provést vlastní propočet případné výhodnosti paušální daně. Paušální daň nemusí být výhodná např. pro studenty, seniory, matky pobírající rodičovský příspěvek (tedy osoby, kdy plátcem zdravotního pojištění je stát, dále osoby vykonávající vedlejší činnost pro účely sociálního pojištění – tyto osoby mají menší minimální odvody).

Jsou upravena nyní 3 pásma paušálního režimu.

Rozhodnými příjmy pro

a) první pásmo paušálního režimu jsou příjmy ze samostatné činnosti do výše

1. 1.000.000 Kč, a to bez ohledu na to, z jaké samostatné činnosti plynou,

2. 1.500.000 Kč, pokud alespoň 75 % příjmů ze samostatné činnosti poplatníka tvoří příjmy, k nimž lze uplatnit výdaje ve výši 80 % z příjmů nebo 60 % z příjmů,
a

3. 2.000.000 Kč, pokud alespoň 75 % příjmů ze samostatné činnosti poplatníka tvoří příjmy, k nimž lze uplatnit výdaje ve výši 80 % z příjmů,

b) druhé pásmo paušálního režimu jsou příjmy ze samostatné činnosti do výše

1. 1.500.000 Kč, a to bez ohledu na to, z jaké samostatné činnosti plynou, a

2. 2.000.000 Kč, pokud alespoň 75 % příjmů ze samostatné činnosti poplatníka tvoří příjmy, k nimž lze uplatnit výdaje ve výši 80 % z příjmů nebo 60 % z příjmů,
a

c) třetí pásmo paušálního režimu jsou příjmy ze samostatné činnosti do výše **2.000.000 Kč**, a to bez ohledu na to, z jaké samostatné činnosti plynou.

Z výše uvedeného vymezení vyplývá, že je důležitá nejenom výše příjmů, ale i jejich struktura.

Za příjmy ze samostatné činnosti se pro účely paušálního režimu nepovažují

a) příjmy od daně osvobozené,

b) příjmy, které nejsou předmětem daně, a

c) příjmy, ze kterých je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně.

Základní vymezení:

- v paušálním režimu dochází k paušalizaci odvodových povinností vůči dani z příjmů a veřejných pojistných,
- do paušálního režimu může vstoupit každý poplatník, který splňuje zákonem stanovené podmínky (účast v paušálním režimu tak není založena na rozhodnutí správce daně, ale rozhodnutím poplatníka),
- výše paušální daně je přímo dána ze zákona a je tak předem známa,
- paušální daň je tvořena součtem paušálních záloh hrazených na zdaňovací období, kterým je kalendářní měsíc (poplatník hradí v průběhu roku zálohy na paušální daň měsíčně a **teprve po skončení kalendářního roku si musí sám prověřit, zda splňuje podmínky pro stanovení paušální daně** za uplynulý kalendářní rok – proto se teprve následně z hrazených záloh může stát paušální daň v případě, že poplatníkovi nevznikne povinnost podat daňové přiznání),
- je-li stanovena paušální daň, není povinnost podávat daňové přiznání ani povinné pojistné přehledy,
- z paušálního režimu lze dobrovolně vystoupit, vždy však až k 10. lednu následujícího roku.

Podmínky vstupu do paušálního režimu (vždy do 10.1. daného roku)

Poplatníkem v paušálním režimu je poplatník daně z příjmů fyzických osob, který

1. je osobou samostatně výdělečně činnou podle předpisů upravujících důchodové pojištění a dále předpisů upravujících veřejné zdravotní pojištění,

3. není plátcem daně z přidané hodnoty (nový registrační limit 2.000.000 Kč)

a nemá registrační povinnost k dani z přidané hodnoty, s výjimkou registrační povinnosti identifikované osoby; plátce daně z přidané hodnoty s limitem příjmů do 2.000.000 Kč může podat (elektronicky) žádost o zrušení registrace za zákonem daných podmínek

4. není společníkem veřejné obchodní společnosti ani komplementářem komanditní společnosti a

5. není dlužníkem, vůči němuž bylo zahájeno insolvenční řízení.

Rozhodující je stav (status OSVČ) k prvnímu dni zdaňovacího období (kalendářního roku).

Dále je nutné pro vstup do paušálního režimu splnit tyto podmínky:

- ve zdaňovacím období bezprostředně předcházejícím rozhodnému zdaňovacímu období **nepřesáhl rozhodné příjmy pro zvolené pásmo paušálního režimu,**
- k prvnímu dni rozhodného zdaňovacího období **nevykonává činnost, ze které plynou příjmy ze závislé činnosti,** s výjimkou příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně, a
- podá správci daně oznámení o vstupu do paušálního režimu, ve kterém si zvolí pásmo paušálního režimu.

Poplatník, který přechází ze zdaňovacího období, v němž jeho daň není rovna paušální dani (např. z režimu paušálních výdajů) do zdaňovacího období, za které je jeho daň rovna paušální dani, bude upravovat základ daně podle § 23 odst. 8 zákona o daních z příjmů, je tak povinen v posledním daňovém přiznání, kdy uplatňuje ještě paušální výdaje, dodanit (zvýšit základ daně v daňovém přiznání) neuhrazené pohledávky k 31.12., a to buď přímo v posledním daňovém přiznání anebo následně v dodatečném daňovém přiznání. Při zpětném přechodu z režimu paušální daně (např. na režim paušálních výdajů) se základ daně **od roku 2022 včetně** neupravuje.

Výše zálohy na paušální daň

Paušální daň je složena ze tří složek:

1. záloha na daň z příjmů,
2. záloha na pojistné na důchodové pojištění ve výši minimálního měsíčního vyměřovacího základu zvýšeného o 15 %,
3. záloha na pojistné na zdravotní pojištění ve výši minimální zálohy z minimálního vyměřovacího základu.

Výše paušálních záloh poplatníka v paušálním režimu činí v zálohovém období roku 2023 měsíčně dle jednotlivých pásem paušálního režimu částku ve výši:

- I. pásmo paušálního režimu 6.208 Kč, tato částka je každý rok pohyblivá dle výše minimálních záloha na veřejnoprávní pojištění, za rok činí celková výše **74.496 Kč,**
- II. pásmo paušálního režimu 16.000 Kč, tato částka je pevná, za rok činí **192.000 Kč,**
- III. pásmo paušálního režimu 26.000 Kč, tato částka je pevná, za rok činí **312.000 Kč.**

Záloha je splatná vždy měsíčně do 20. dne příslušného kalendářního měsíce na speciální účet Finanční správy s předčíslem 2866.

Z hlediska veřejného pojištění nemusí OSVČ v paušálním režimu komunikovat za tuto dobu se správou sociálního zabezpečení ani zdravotní pojišťovnou. OSVČ v paušálním režimu se z hlediska sociálního pojištění vždy považuje za OSVČ vykonávající hlavní samostatnou výdělečnou činnost.

OSVČ, která je přihlášena k dobrovolnému nemocenskému pojištění, nadále platí pojistné na nemocenské pojištění příslušné správě sociálního zabezpečení.

V případě, že si OSVČ v paušálním režimu chce připlácet pojistné na důchodové pojištění vyšší než povinné minimální zvýšené o 15 % (z důvodu požadavku vyššího starobního důchodu, a tedy i vyššího vyměřovacího základu), může takto postupovat a tento požadavek vyřizuje přímo s příslušnou správou sociálního zabezpečení.

Podmínky stanovení paušální daně po skončení kalendářního roku

Aby mohla být po skončení kalendářního roku daň rovna paušální dani, musí poplatník splnit další podmínky. **Nelze tedy ztotožňovat vstup do paušálního režimu a stanovení paušální daně.** Samotný vstup do paušálního režimu ještě nutně nemusí znamenat, že po skončení kalendářního roku, v němž poplatník vstoupil do paušálního režimu, bude daň z příjmů rovna paušální dani.

Je nutné tak splnit následující podmínky pro to, aby daň poplatníka, který je na konci zdaňovacího období poplatníkem v paušálním režimu, byla rovna paušální dani:

Daň poplatníka, který je na konci zdaňovacího období poplatníkem v paušálním režimu, je rovna paušální dani, pokud tento poplatník v tomto zdaňovacím období

a) rozhodné příjmy pro zvolené pásmo paušálního režimu

1. nepřesáhl, nebo

2. přesáhl, ale nepřesáhl rozhodné příjmy pro vyšší pásmo paušálního režimu a podá správci daně oznámení o jiné výši paušální daně na její výši odpovídající tomuto pásmu paušálního režimu,

b) vedle rozhodných příjmů má pouze

1. příjmy od daně osvobozené,

2. příjmy, které nejsou předmětem daně,

3. příjmy, ze kterých je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně, a

4. příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy a pokud celková výše těchto příjmů nepřesahuje **50.000 Kč,**

c) není plátcem daně z přidané hodnoty a nemá registrační povinnost k dani z přidané hodnoty, s výjimkou registrační povinnosti identifikované osoby, a

d) není společníkem veřejné obchodní společnosti ani komplementářem komanditní společnosti.

Daň nelze paušalizovat, pokud má poplatník příjmy ze závislé činnosti (s výjimkou zdaněné srážkovou daní).

Z výše uvedeného vyplývá, že poplatník si musí hlídat podmínky pro to, aby jeho daň byla rovna paušální dani. V případě nutnosti ukončit paušální režim podává poplatník daňové přiznání a přehledy a musí tak být schopen ze své evidence příjmů takové přiznání sestavit. **Poplatník, který vstoupí do paušálního režimu je tak povinen vést takovou evidenci, aby byl schopen prokázat své celoroční příjmy pro zvolené pásmo paušálního režimu.**

Ukončení paušálního režimu

Poplatník přestává být poplatníkem v paušálním režimu uplynutím

a) zdaňovacího období, ve kterém

1. přesáhl rozhodné příjmy pro zvolené pásmo paušálního režimu, ledaže je jeho daň rovna paušální dani (tzn. poplatník podá oznámení o jiné výši paušální daně; pokud překročí rozhodné příjmy a nepodá oznámení, je paušální režim ukončen),

2. se stane plátcem daně z přidané hodnoty nebo mu vznikne registrační povinnost k dani z přidané hodnoty, s výjimkou registrační povinnosti identifikované osoby,

3. se stane společníkem veřejné obchodní společnosti nebo komplementářem komanditní společnosti, nebo

4. nabylo účinnosti rozhodnutí o úpadku poplatníka a insolvenční řízení nebylo skončeno,

b) zdaňovacího období, které poplatník uvede v oznámení o **dobrovolném vystoupení** z paušálního režimu,

c) kalendářního měsíce, ve kterém přestane být osobou samostatně výdělečně činnou.

V případě, že má poplatník příjmy ze závislé činnosti anebo další příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy (nejvýše 50.000 Kč), paušální režim se neukončuje, avšak je povinnost podat daňové přiznání a přehledy.

Závislá činnost dle § 6 zákona o daních z příjmů

Častým příjmem fyzické osoby je příjem na základě pracovně právního vztahu případně příjem jednatele či společníka s.r.o. Pokud je příjem zdaněn srážkovou daní v sazbě 15 %, neuvádí se do daňového přiznání. Jedná se obvykle o

- tzv. dohody o provedení práce do limitu 10.000 Kč měsíčně od jednoho zaměstnavatele (bez pojistného) anebo
- příjem od zaměstnavatele nedosahující u téhož zaměstnavatele za kalendářní měsíc **od roku 2023 částku 4.000 Kč** (max. tak 3.999 Kč bez sociálního pojištění, obvykle příjmy členů výboru společenství vlastníků jednotek, dohody o pracovní činnosti), pokud nebylo poplatníkem u zaměstnavatele podepsané prohlášení k dani.

Srážkovou daň však lze započíst na celkovou daňovou povinnost (na základě vydaného potvrzení) pokud je to pro poplatníka výhodnější (např. při vzniku přeplatku na dani či pro účely získání úvěru a doložení výše příjmů bance).

Příjmy z kapitálového majetku § 8

Tyto příjmy jsou obvykle zdaněny při výplatě srážkovou daní.

Příjmy z pronájmu podle § 9 ZDP

Příjmy s možností uplatnění prokázaných výdajů nebo paušálních ve výši 30 % a s limitem v absolutní hodnotě ve výši 600.000 Kč. Příjmy bez pojistného na veřejnoprávní pojištění. Lze vykázat i ztrátu, zejména v případě uplatnění odpisů pronajímaného majetku.

Ostatní příjmy § 10

Jedná se o zdanění příjmů, které nejsou uvedeny výše, obvykle se jedná o jednorázové příjmy z prodeje nemovité věci (10letá lhůta nově), cenných papírů (3 letá lhůta pro osvobození), obchodních podílů a další. Spadají sem i příjmy z titulu darování, pokud nejsou osvobozeny. Příjmy z titulu dědictví jsou osvobozeny podle § 4a zákona o daních z příjmů

Příjmy z příležitostné činnosti do limitu 30.000 Kč ročně jsou osvobozené od daně.

Cestovní náhrady pro rok 2023 (pro zaměstnance i podnikatele, vyhláshuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, zveřejňuje na svém webu). Stravné: **5-12 hodin činí 129 až 153 Kč, 12-18 hodin činí 196 až 236 Kč, nad 18 hodin činí 307 až 367 Kč**. Základní náhrada za používání motorového vozidla je **5,20 Kč/km**. Změnily se průměrné ceny pohonných hmot, které se používají pro výpočet cestovních náhrad v případě, že podnikatel neprokazuje jejich nákup účtenkami. Nově pro rok 2022 platí:

BA 95	41,20 Kč/l
BA 98	45,20 Kč/l
motorová nafta	44,10 Kč/l
1 kilowatthodina	6,00 Kč.

Seznam aktuálních sazeb zahraničního stravného je uveden ve vyhlášce každoročně vydávané Ministerstvem financí, zveřejněno na jejich webových stránkách.

Limit pro odečet od základu daně pro **soukromé životní pojištění** se stanovuje na **24.000 Kč**. Stejný limit **24.000 Kč** platí i pro **penzijní připojištění** s tím, že se jinak vypočítává započitatelná částka – postup je uveden na potvrzeních od příslušných pojišťoven, která jsou tak nedílnou přílohou daňových priznání (maximální státní příspěvek činí 230 Kč – je poskytnut na nasporenou částku

1.000 Kč měsíčně, tedy vše, co je naspořeno nad 12.000 Kč lze uplatnit jako nezdanitelnou částku, maximálně lze uplatnit 24.000 Kč.

Pokud dojde k zániku smlouvy či výplatě příjmu, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy v rámci **penzijního připojištění či životního pojištění, nárok na uplatnění nezdanitelné částky zaniká a v roce, ve kterém k tomuto zániku došlo je nutné zvýšit základ daně** podle § 10 zákona o daních z příjmů (tzv. ostatní příjmy), tedy **dodanit částky, o které byl v uplynulých 10 letech snížen základ daně.**

Stejný postup platí pro příspěvky na soukromé životní pojištění od zaměstnavatele s tím, že částky příspěvků v daném roce a v uplynulých 10 letech jsou příjmem podle § 6 zákona o daních z příjmů (příjmy ze závislé činnosti). Zaměstnanec v takovém případě částky dodaní ve svém daňovém přiznání. Dodaňují se pouze příspěvky zaměstnavatele poskytnuté od 1.1.2015.

Dary neziskovému sektoru, dárci krve

Odpočet na dary činí pro rok 2022 hodnotu **15% základu daně** (min. 2 % nebo 1.000 Kč), totéž pro rok 2023.

Jeden odběr krve je oceněn na 3.000 Kč (odpočet na dary u dárců krve je podmíněn tím, že nedostávají finanční úhradu výdajů spojených s odběrem krve s výjimkou prokázaných cestovních výdajů).

Lze doporučit uzavření darovací smlouvy anebo řádné potvrzení o poskytnutí daru, potvrzení se přikládá k DP. Podle pokynu GFŘ D-22 poskytnuté bezúplatné plnění prokáže poskytovatel dokladem, ze kterého musí být patrné

- kdo je příjemcem bezúplatného plnění,
- hodnota bezúplatného plnění,
- předmět bezúplatného plnění,
- účel, na který bylo bezúplatné plnění poskytnuto, a
- datum poskytnutí.

Dar ze SJM

Poskytnou-li manželé ze SJM dar, může odpočet uplatnit jeden z nich nebo oba poměrnou výší tak, jak se dohodnou.

Odpočet úroků z úvěrů na bydlení

S účinností od 1. 1. 2021 došlo ke **snížení limitu výše úroků, které lze uplatnit v rámci společně hospodařící domácnosti jako nezdanitelnou část základu daně z 300.000 Kč na 150.000 Kč.**

Pokud k obstarání bytové potřeby financované z úvěru dojde před 1. 1. 2021, bude podle přechodných ustanovení nadále aplikována původní úprava a odečíst od základu daně tak bude možné ročně v rámci jedné společně hospodařící domácnosti zaplacené úroky v **úhrnné výši 300.000 Kč** (patří sem i

refinancování starého úvěru nově uzavřenou úvěrovou smlouvou pro případ, že bytová potřeba byla obstaraná před 1.1. 2021).

Pokud k okamžiku obstarání bytové potřeby financované z úvěru dojde v době od 1. 1. 2021, pak bude možné odečítat ve zdaňovacím období úroky pouze do výše 150.000 Kč.

Odpočet daňové ztráty – 5letá lhůta, prodloužení doby možné kontroly ze strany daňové správy. Ztráta může vzniknout pouze u § 7 a § 9. Lze o ni ponížít dílčí základ daně vykázaný v daném roce podle § 8 a § 10 anebo v následujících pěti letech. Daňovou ztrátu lze však uplatnit i zpětně, a to v předchozích dvou zdaňovacích obdobích. Poplatník postupuje tak, že podá dodatečné daňové přiznání, ve kterém ztrátu zpětně uplatní a vznikne mu přeplatek na dani z příjmů fyzických osob.

Slevy na dani fyzických osob

- uplatňují se v daňovém přiznání anebo v průběhu roku u zaměstnavatele, ke slevě na manželku a za umístění dítěte se přihlíží až při ročním zúčtování u zaměstnavatele či v daňovém přiznání
- základní slevu na poplatníka lze uplatnit ve všech případech podávání daňového přiznání, sleva se nekrátí, (základní sleva činí **30.840 Kč**)
- sleva na manželku za předpokladu společně hospodařící domácnosti a dále příjmy manželky nepřesahují 68.000 Kč (§ 35ba odst. 1 písm. b) vymezuje tyto příjmy – např. se nezahrnuje rodičovský příspěvek, porodné, avšak peněžité pomoc v mateřství, podpora v nezaměstnanosti, nemocenské dávky, náhrada mzdy při dočasné pracovní neschopnosti se započítávají), vlastním příjmem manželky se rozumějí hrubé příjmy, včetně příjmů v režimu srážkové daně či příjmů osvobozených (např. osvobozený příjem z prodeje bytu, prodeje cenných papírů)
- senioři mají plnou základní slevu na poplatníka

Slevy na děti pro rok 2022 a 2023

- sleva na první dítě	15.204 Kč
- sleva na druhé dítě	22.320 Kč
- sleva na třetí a další dítě	27.840 Kč

Děti se počítají nikoliv podle pořadí, jak se narodily, ale kolik je jich aktuálně vyživovaných (mohou přibýt narozením, nebo přestat být vyživované dosažením věku 18 let nebo ukončením studia, nebo dosažením věku 26 let). Za každé dítě se každý měsíc rozhoduje, zda je první či druhé, či třetí a další, což se v průběhu roku může měnit.

Daňový bonus (záporná daňová povinnost) je nyní již bez limitu. Podmínkou nároku na daňový bonus jsou příjmy vyšší než šestinásobek minimální mzdy. Je

zavedeno, že bonus bude vyplácen jen ve vztahu k příjmům dle § 6 a 7, tedy nikoli z pronájmů a kapitálového majetku.

Sleva za umístění dítěte činí pro rok 2023 částku 17.300 Kč (platná výše minimální mzdy k 1. lednu 2023).

Školkové (sleva za umístění dítěte dle § 35bb zákona o daních z příjmů) se uplatňuje (do výše minimální mzdy) podle období, kterého se tyto výdaje týkají (nikoliv podle data úhrady výdajů na umístění vyživovaného dítěte v předškolním zařízení). Potvrzení, kterým prokazuje zaměstnanec u svého zaměstnavatele (pro účely ročního zúčtování daně) nárok na "školkové" v § 381 odst. 2 písm. f) musí obsahovat:

jméno vyživovaného dítěte poplatníka, celkovou výši výdajů, kterou za něj za dané zdaňovací období poplatník vynaložil a datum zápisu tohoto zařízení do školského rejstříku nebo evidence poskytovatelů nebo datum vzniku jeho živnostenského oprávnění.

Dary jsou obecně předmětem daně z příjmů. Od daně z příjmů jsou osvobozeny všechny dary od blízkých osob, pokud nejsou přijaty v souvislosti s podnikáním. V případě následného prodeje darované nemovitosti v době kratší, než je 5letá lhůta pro osvobození (příp. 10letá), lze jako výdaj uznat cenu stanovenou podle zákona o oceňování v době nabytí nemovitosti (znalecký posudek v době darování).

Od daně z příjmů je osvobozeno rovněž nabytí dědictví. V případě prodeje zděděné nemovitosti se do časového testu 5 let (10 let) pro osvobození započítává i doba, po kterou ji vlastnil zůstavitel (u daru nikoliv). Při prodeji zděděné nemovitosti do 5 let (10 let) od nabytí lze jako výdaj uznat cenu stanovenou podle zákona o oceňování v době nabytí nemovitosti (znalecký posudek v době řízení o pozůstalosti).

O roku 2021 došlo ke změně lhůty pro osvobození prodávané nemovitosti jiné než rodinného domu či bytu, ve kterém měl prodávající bydliště. **Stávající 5 letá lhůta těchto ostatních nemovitostí se prodlužuje na dobu 10 let.**

Další změnou v této věci je, že pokud nepřesáhne doba vlastnictví dobu 10 let a použije-li poplatník získané prostředky na obstarání vlastní bytové potřeby, je tento příjem osvobozen. Pro osvobození však musí poplatník splnit zákonné podmínky – použití na obstarání vlastní bytové potřeby a oznámení o získání prostředků správci daně. Povinnost oznámit získané prostředky je podmínkou pro možnost jejich osvobození.

Obdobně platí podmínky pro osvobození i v případě prodeje rodinného domu či bytu, v nichž měl poplatník bydliště bezprostředně před prodejem méně než 2 roky či osvobození náhrady za uvolnění bytu.

Tato změna se však týká pouze nemovitostí nabytých od 1.1.2021 (časový test 10 let a možnost použití prostředků na obstarání vlastní bytové potřeby).

Povinné hlášení osvobozených příjmů (§ 38v ZDP)

Toto oznámení je povinné v případě, kdy poplatník daně z příjmů fyzických osob obdrží příjem, který:

- je od daně z příjmů osvobozen a současně
- je vyšší než 5 mil. Kč

Oznámení se podává ve **lhůtě pro podání daňového přiznání** (včetně možnosti prodloužení daňovým poradcem), platí i pro poplatníky nepodávající daňové přiznání, neexistuje pro toto podání formulář, avšak na webu finanční správy je vzorový dokument.

Povinné náležitosti oznámení:

Výše příjmu podle § 38v ZDP v Kč, který byl v daném zdaňovacím období osvobozený od daně z příjmů fyzických osob, který fyzická osoba ve zdaňovacím období obdržela, a byl vyšší než 5 mil. Kč. Limit se posuzuje u každého příjmu zvlášť. Oznamovací povinnost se nevztahuje na příjmy uvedené ve výjimce v § 38v odst. 3 ZDP – příjmem z rejstříků či evidencí.

Zákonné ustanovení, podle kterého byl příjem osvobozen, například § 4 a § 4a, § 6 a § 10 ZDP.

Popis okolností nabytí příjmu – fyzická osoba uvede způsob dosažení příjmu (např. prodej obrazu, případně, zda jde o příjem v penězích či v jiné podobě).

Datum, kdy příjem vznikl. V případě dědictví je tímto datem až datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o dědictví.

Příjmy plynoucí do SJM oznamuje jeden z manželů.

Po uplynutí lhůty pro stanovení daně dotyčného roku není možné uložit pokutu – tzn., že po třech letech se promlčuje stejně jako daně.

Oznamovací povinnost se **nevztahuje** na **příjem z prodeje nemovitých věcí** zapisovaných do katastru nemovitostí České republiky (ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a), b) a v) ZDP (nikoliv příjem z titulu **darování či dědění** nemovitých věcí).

Portál Finanční správy Moje daně

Portál se nachází na adrese <https://adisspr.mfcr.cz/pmd/home>.

Do portálu se lze přihlásit:

- se zaručenou identitou prostřednictvím portálu eidentita.cz nebo
- s ověřenou identitou prostřednictvím přihlášení do datové schránky nebo
- přihlašovacími údaji (jméno a heslo) vydanými příslušným správcem daně.

Ve všech uvedených případech dochází k identifikaci konkrétní fyzické osoby pro všechny „role“ ve vztahu ke správci dně, tedy nejen jako FO poplatníka (plátce), ale i člena statutárního orgánu právnických osob.

Jedná se o poměrně komfortní způsob získávání údajů ze spisu daňového poplatníka vedeného správcem daně.

Sociální pojištění v roce 2023

Od roku 2021 je sjednocen postup při stanovení vyměřovacího základu OSVČ pro účely sociálního a zdravotního pojištění – dříve rozdíl mezi příjmy a výdaji, nyní daňový základ, resp. dílčí daňový základ podle § 7 (samostatná výdělečná činnost).

Pro rok 2023 jsou opět vyšší minimální zálohy na sociální pojištění – **2.944 Kč** měsíčně (1.178 Kč vedlejší činnost) a mění se v měsíci podání Přehledu o příjmech a výdajích za rok 2022 – nově vypočtené zálohy se platí od měsíce následujícího po měsíci podání přehledu, v případě nové nižší zálohy se tato nová nižší záloha však platí již za měsíc, ve kterém byl podán přehled (v kalendářním měsíci, v němž OSVČ podala přehled se tedy porovnává dosavadní a nově vypočtená záloha; v tomto měsíci platí výše zálohy, která je nižší).

Daňový základ pro **povinnou účast** na pojištění činí pro rok 2023 částku **96.777 Kč** a pro rok 2022 částku 93.387 Kč.

Činnost OSVČ je primárně výkonem hlavní činnosti, výkon vedlejší činnosti je povinné v určitých případech doložit (přehledně zveřejněno na webu ČSSZ). Nedokládá se např. výkon zaměstnání zakládající účast na nemocenském pojištění, přiznání starobního důchodu vypláceného ČSSZ, dokládá se však např. studium střední či vysoké školy. Vedlejší činnost má význam pouze v případě menších příjmů a hrazení tak i menší minimální měsíční zálohy na pojistné (vedlejší činnost se vyplatí tak v případě, že záloha je menší než minimální záloha pro hlavní činnost, v opačném případě ztrácí význam).

Záloha na pojistné je splatná v tom měsíci, za který se platí, od prvního do posledního dne. Doplatek pojistného je do 8 dnů po podání přehledu.

Důležité termíny:

Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2022 musí být **podán do jednoho měsíce ode dne, ve kterém mělo být podáno daňové přiznání, a to nejpozději:**

- **2. 5.**, pokud bylo daňové přiznání podáno ve lhůtě 3 měsíců od uplynutí zdaňovacího období (1. 4.), bez ohledu na to, zda bylo podáno elektronicky, či v papírové podobě,
- **1. 6.** (prodloužená lhůta), pokud bude daňové přiznání podáno elektronicky po 1. 4.,
- **1. 8.**, pokud bude daňové přiznání podáno daňovým poradcem.

Výše rozhodného příjmu pro účast zaměstnance na nemocenském pojištění činí od 1.1.2023 částku **4.000 Kč** (doposud 3.500 Kč).

ePortál ČSSZ

Klientům ČSSZ (OSVČ, zaměstnavatelé) se rozšiřují možnosti přihlášení do **ePortálu ČSSZ**. Přihlášení přináší uživatelům mnoho výhod. Převážnou část tiskopisů lze vyplnit a následně také zaslat online příslušné správě sociálního zabezpečení, bez nutnosti chodit osobně na úřad. **Elektronicky tak lze pohodlně podat Přehled o příjmech a výdajích OSVČ.**

Přihlášeným uživatelům ePortál ČSSZ nabízí mnohem více možností, jako je např.

- Informace o zaplacených zálohách na důchodové pojištění OSVČ
- Informace o zaplaceném pojistném na nemocenské pojištění OSVČ
- Informativní výpočet starobního důchodu
- Náhled na informativní osobní list důchodového pojištění

Přihlášený uživatel získává výhodu v automatickém předvyplnění údajů a automatické kontrole, díky níž se předejde případným překlepům.

Přihlásit se lze prostřednictvím přihlášení k datové schránce anebo přes eidentita.cz, tedy též pomocí bankovní identity. Díky bankovní identitě se OSVČ přihlásí do ePortálu ČSSZ stejně jednoduše jako do svého internetového bankovníctví.

Zdravotní pojištění 2023

Minimální záloha na zdravotní pojištění pro rok 2023 je **2.722 Kč** (neplatí pro zaměstnance, studenty poživatele starobního důchodu). **Maximální vyměřovací základ není u zdravotního pojištění i nadále stanoven a pojistné tedy činí 13,5 % z vyměřovacího základu.** Nová minimální záloha jsou platná již na leden 2023. Splatnost záloh je do 8. dne následujícího měsíce.

Nově vypočtená záloha dle podaného přehledu se poprvé zaplatí za měsíc, ve kterém byl podán přehled za předchozí rok (podám přehled v únoru tak za únor musím uhradit již novou zálohu nejpozději do 8. března).

Přehled o příjmech a výdajích se podává do jednoho měsíce po podání daňového priznání, nejpozději do **2.5.** V případě podávání daňového priznání elektronicky je lhůta pro podání přehledu **1.6.** a dále v případě podání daňovým poradcem je lhůta do **1.8.**

Do 8 dnů po podání přehledu je splatný případný nedoplatek pojistného.

Při vedlejších zdrojích podnikatelského příjmu (souběh se zaměstnáním) se neplatí v průběhu roku zálohy na pojistné, pouze se zaplatí jednorázové pojistné do 8 dnů po podání přehledu. Rovněž se platí pojistné ze skutečné výše nikoliv minimální hodnota.

Definitivní zrušení povinnosti EET od 1.1.2023

Zřízení datových schránek všem podnikatelským subjektům, spolkům, nadacím, SVJ (postupné zprovoznění od 1. ledna 2023)

Zrušení registrace k dani z přidané hodnoty na žádost plátce – informace z portálu Finanční správy ze dne 9.1.2023:

V návaznosti na [Informaci k novele zákona o DPH - zvýšení hodnoty obratu pro vznik plátcovství na 2 000 000 Kč \(právní úprava účinná od 3. 12. 2022\)](#), zveřejněnou dne 1. 12. 2022, a s ohledem na smysl a cíl předmětné novely zákona o DPH (zákon č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále také jen „zákon o DPH“) komunikované s Ministerstvem financí, Finanční správa sděluje, že plátcí, kteří za období leden 2022 až prosinec 2022 nedosáhli obratu většího než 2 mil. Kč a zároveň uplynul 1 rok ode dne, kdy se daná osoba stala plátcem, mohou v souladu s § 106b odst. 1 písm. a) bod 1 zákona o DPH, ve znění účinném od 1. 1. 2023, požádat o zrušení registrace k DPH.

DPH – osoba identifikovaná

Cílem institutu identifikované osoby je, aby osoba, která není plátcem DPH, měla povinnost přiznat daň při pořízení zboží z EU či při nákupu služeb z jiného státu (EU + třetí země) a dále měla povinnost podat souhrnné hlášení při poskytnutí služby do EU.

Tato osoba má povinnost se registrovat, pokud **poskytuje služby do EU**. Podává též souhrnné hlášení (do něj však neuvádí službu do třetí země). Dále má povinnost se registrovat osoba, která **přijímá plnění z EU nebo ze třetí země**.

Tyto osoby mají měsíční zdaňovací období a daňové přiznání podávají pouze tehdy, mají-li povinnost přiznat poskytnutou službu nebo mají-li povinnost přiznat daň.

Výhodou je, že pro vnitrostátní transakce jsou tyto osoby neplátcí DPH, pokud nepřekročí obrat. **Povinnost přiznávat daň z vlastních plnění tato osoba nemá.**

Mgr. Ing. Miloslav Hnátek

daňový poradce

www.danovetipy.cz

miloslav.hnatek@danovetipy.cz

Praha, 25. února 2023